

Като цяло случаите на преферирано турско самосъзнание преобладават в Източна България в региони, където има турско население. Разбира се, може да има и различни варианти - може в две съседни села или даже в две различни части на една градска махала да живеят две групи турски цигани, едната от които да е с преферирано турско самосъзнание, а другата - не (напр. в пловдивския квартал "Столипиново"). По-същественото е обаче, че такова преферирано турско самосъзнание се реализира винаги в някакви групови форми - в рамките на запазени остатъци от някогашни цигански групи или по-често в рамките на отделни махали, селища и региони.

В пряка връзка с преферираното етническо самосъзнание на т.нар. "турчещи се" цигани са и промените, настъпили или сега протичащи в техния основен език. Голяма част от циганите с турско самосъзнание са и турскоезични. Част от тях владеят слабо цигански, а средното и младото поколение може и въобще да не го владее, тъй като на битово равнище определено се предпочита турския език, т.е. за тях турският действително е "майчин език", според възприятията от новата българска Конституция сфемизъм.

При случаите на преферирано турско самосъзнание водещо място заема чувството за принадлежност към турската етническа общност. Общият произход и родство с другите цигани обикновено се осъзнава, но твърдо и понякога даже демонстративно се отрича. Подобни процеси са често срещани на Балканите, главно при уседналите цигани, като особено интересно е, че предпочитана е не господстващата нация, а най-многочисленото национално малцинство. Напр. в Македония и Косово немалки части от циганите са с преферирано албанско самосъзнание. Естествено, първостепенният въпрос тук е: какви са причините, породили феномена преферирано етническо самосъзнание при значителни части от циганите и защо предпочитана е принадлежността към големите национални малцинства.

Причините за този феномен трябва да се търсят на две равнища. Първо, той се получава при цигани, до голяма степен загубили предишните си групови характеристики (вкл. и водещото място на груповото самосъзнание в общата структура на етническото самосъзнание).

Те като че ли се сливат в метагрупова общност, която обаче не може реално да осъществи характеристиките и функциите на предишната група, вкл. и по отношение на самосъзнанието. Търсейки своята етническа самоличност и не успявайки да я